

Sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo sutartį privaloma, kai atitinkama transporto priemonė yra įregistruota valstybėje narėje ir nebuvo tinkamai pašalinta iš eismo

Tokia pareiga negali būti netaikoma vien dėl to, kad tam tikru momentu įregistruota transporto priemonė yra netinkama važiuoti dėl techninės būklės

2018 m. vasario 7 d. *Powiat Ostrowski* (Ostruvo rajonas, Lenkija), Lenkijos savivaldos vienetas, tapo Lenkijoje įregistruotos transporto priemonės savininku pagal teismo sprendimą ją konfiskuoti. Po to, kai apie šį sprendimą buvo pranešta 2018 m. balandžio 20 d., rajonas transporto priemonę apdraudė nuo kitos administracijos darbo dienos, t. y. nuo pirmadienio 2018 m. balandžio 23 d.

Dėl transporto priemonės blogos techninės būklės rajonas nusprendė ją atiduoti į metalo laužą, kad ji būtų sunaikinta. Remiantis išardymo punkto išduota pažyma dėl išardymo, 2018 m. birželio 22 d. transporto priemonė buvo išregistruota.

2018 m. liepos 10 d. *Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny* (Draudimo garantijų fondas, Lenkija) skyrė rajonui 4 200 PLN (apie 933 EUR) baudą už tai, kad jis neįvykdė savo pareigos laikotarpiu nuo 2018 m. vasario 7 d. iki balandžio 22 d. sudaryti šios transporto priemonės valdytojų civilinės atsakomybės draudimo sutartį.

Rajonas kreipėsi į *Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim* (Didžiosios Lenkijos Ostruvo apylinkės teismas, Lenkija), prašydamas konstatuoti, kad ginčijamu laikotarpiu jis neprivalėjo apdrausti transporto priemonės. Šis teismas Teisingumo Teismo klausė, ar egzistuoja pareiga sudaryti valstybėje narėje įregistruotos transporto priemonės draudimo sutartį¹, kai ji stovi privačioje valdoje, yra netinkama važiuoti dėl techninės būklės ir jos savininko sprendimu yra skirta sunaikinti.

Savo sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad sudaryti motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo sutartį privaloma, jeigu atitinkama transporto priemonė vis dar yra įregistruota valstybėje narėje ir nebuvo tinkamai pašalinta iš eismo pagal taikytinas nacionalinės teisės nuostatas.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirma, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad iš principo privaloma sudaryti motorinės transporto priemonės valdytojo civilinės atsakomybės draudimo sutartį dėl valstybėje narėje įregistruotos transporto priemonės, kuri stovi privačioje valdoje ir dėl jos savininko pasirinkimo yra skirta sunaikinti, net jei ši transporto priemonė tam tikru momentu nėra tinkama važiuoti dėl techninės būklės.

¹ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103 dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL L 263, 2009, p. 11) 3 straipsnio pirma pastraipa.

Teisingumo Teismas priminė, kad sąvoka „transporto priemonė“² yra objektyvi ir nesiejama su tuo, kam atitinkama transporto priemonė naudojama ar gali būti naudojama arba savininko ar kito asmens ketinimu ją faktiškai naudoti.

Transporto priemonės techninė būklė laikui bėgant gali kisti, o galimybė ją suremontuoti priklauso nuo subjektyvių veiksnių, kaip antai jos savininko ar valdytojo noro atlikti arba pavesti atlikti reikiamus remonto darbus ir to, ar turima tam būtinų lėšų. Todėl, jeigu vien to, kad transporto priemonė tam tikru momentu yra netinkama važiuoti, pakaktų, kad ji prarastų transporto priemonės statusą, ir jai nebūtų taikoma pareiga apdrausti, šios sąvokos „transporto priemonė“ objektyvus pobūdis būtų paneigtas. Be to, pareiga apdrausti³ nėra susijusi nei su transporto priemonės naudojimu tam tikru momentu kaip transporto priemonės, nei su tuo, ar ji sukėlė žalą. Todėl pareiga apdrausti negali būti netaikoma vien dėl to, kad tam tikru momentu įregistruota transporto priemonė yra netinkama važiuoti dėl techninės būklės ir todėl negali sukelti žalos, net jei taip yra nuo nuosavybės teisės perdavimo momento. Lygiai taip pat vien tai, kad savininkas ar kitas asmuo ketina ją sunaikinti, neleidžia teigti, kad ji praranda „transporto priemonės“ statusą ir todėl nebetaikoma pareiga ją apdrausti. Iš tiesų pripažinimas kaip „transporto priemonės“ ir pareigos apdrausti apimtis negali priklausyti nuo šių subjektyvių veiksnių, nes būtų pakenkta šios pareigos nuspėjamumui, stabilumui ir tęstinumui, kurių paisyti būtina siekiant užtikrinti teisinį saugumą.

Antra, Teisingumo Teismas nusprendė, kad pareiga iš principo apdrausti valstybėje narėje įregistruotą transporto priemonę, kuri stovi privačioje valdoje ir jos savininko sprendimu yra skirta sunaikinti, net jei tam tikru momentu ji netinkama važiuoti dėl techninės būklės, yra taikoma, pirma, siekiant užtikrinti per eismo įvykius nukentėjusių asmenų apsaugą, nes žalos atlyginimo įstaigos įsikišimas siekiant atlyginti žalą, padarytą turtui arba asmeniui transporto priemone, kuri nebuvo apdrausta⁴, numatytas tik tuo atveju, jeigu sudaryti draudimo sutartį yra privaloma. Iš tiesų, šis aiškinimas užtikrina, kad šiems nukentėjusiesiems žalą bet kuriuo atveju atlygintų arba draudikas pagal šiuo tikslu sudarytą sutartį, arba žalos atlyginimo įstaiga tuo atveju, kai kelių eismo įvykyje dalyvavusi transporto priemonė nebuvo apdrausta arba kai ji neidentifikuota. Antra, juo geriausiai galima pasiekti tikslą užtikrinti tiek transporto priemonių, kurių įprasta buvimo vieta yra Sąjungos teritorijoje, tiek jose esančių asmenų laisvą judėjimą. Iš tiesų tik užtikrinant sustiprintą per motorinių transporto priemonių sukeltus įvykius galimai nukentėjusių asmenų apsaugą galima prašyti, kad valstybės narės⁵ sistemingai netikrintų transporto priemonių, kurios į jų teritoriją atvyksta iš kitos valstybės narės teritorijos, draudimo, o tai yra svarbiausia siekiant užtikrinti šį laisvą judėjimą.

Galiausiai, trečia, Teisingumo Teismas pažymėjo, jog tam, kad transporto priemonei nebūtų taikoma pareiga apdrausti, ji turi būti oficialiai pašalinta iš eismo pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus. Iš tiesų, nors transporto priemonės registracija iš principo patvirtina jos tinkamumą važiuoti ir atitinkamai naudoti kaip transporto priemonę, negalima atmesti galimybės, kad įregistruota transporto priemonė yra objektyviai visiškai nebetinkama važiuoti dėl blogos techninės būklės. Tačiau išvada dėl tokio netinkamumo važiuoti ir jos „transporto priemonės“ statuso praradimo turi būti padaryta objektyviai. Nors transporto priemonės išregistravimas gali reikšti tokią objektyvią išvadą, Sąjungos teisėje⁶ neregamentuojama, kaip transporto priemonė gali būti teisėtai pašalinta iš eismo. Todėl pagal taikytinas nacionalinės teisės nuostatas šis pašalinimas gali būti konstatuotas kitaip nei atitinkamos transporto priemonės išregistravimu.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

² Direktyvos 2009/103 1 straipsnio 1 punktas.

³ Direktyvos 2009/103 3 straipsnio pirma pastraipa.

⁴ Direktyvos 2009/103 10 straipsnio 1 dalis.

⁵ Direktyvos 2009/103 4 straipsnis.

⁶ Direktyva 2009/103.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.
[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127